



Selam
Marcusplatsen 17
13134 Nacka
Tel: +46(0)8 545 787 54
Fax: +46 (0)8 644 23 2
Org. Nr: 802407-9249
www.selam.se

Regeringskansliet
UD-USTYR
10339 Stockholm

Stockholm den 12 februari 2014
Skr 2013/14

Remissvar från Selam Regeringens skrivelse 2013/14: Biståndspolitisk plattform

Bakgrund om Selam

Selam startades 1997 som en oberoende kulturorganisation med syfte att verka för en etnisk mångfald i svenskt kulturutbud och en ökad internationalisering av svenskt kulturliv. Organisationen har sedan 2003 drivit kulturbiståndsprojekt i Afrika. Selams huvudkontor finns i Stockholm, internationell NGO verksamhet med eget kontor drivs i Etiopiens huvudstad Addis Abeba och i Ugandas huvudstad Kampala har Selam en lokal förening.

Sammanfattning

Selam menar att rättigheterna som berör kultur enligt FN:s mänskliga rättigheter har fått en undanskynd plats i Delmål 1. Selam menar att en stärkt infrastruktur inom kultursektorn tydligt bidrar till att stärka Delmål 1. Selam föreslår en tilläggskrivelse till ingressen till kapitel 5.1, samt en tilläggskrivelse till avsnitt 5.1.5. För övrigt har Selam två kommentarer: dels anser vi att kreativa näringar borde nämnas i Delmål 2, dels stödjer vi plattformens formulering om diasporagrupper i avsnitt 5.2.9.

Selams förslag på tilläggskrivelse Delmål 1

Förslagen på tilläggskrivelser står i *svart kursiv* text. I **rött** det som vi föreslår tas bort.

Tilläggskrivelse 1) ”Ingressen till 5.1”:

5.1 Delmål 1: Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck

Regeringens bedömning: För att nå delmålet Stärkt demokrati, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck är följande resultat särskilt viktiga: - Stärkta möjligheter att hävda medborgerliga och politiska rättigheter, utöva demokratiskt inflytande och organisera sig

- Stärkta demokratiska processer och institutioner samt ökad respekt för rättsstatens principer - Ett livskraftigt och pluralistiskt civilsamhälle och stärkta demokratiseringsaktörer

- Ökad jämställdhet och stärkt egenmakt för kvinnor och flickor - Stärkt tillgång **till kultur samt** till fria och oberoende nya och traditionella medier

Tilläggskrivelse 2) ”Avsnitt 5.1.5”:

5.1.5 Stärkt tillgång **till kultur samt** till fria och oberoende nya och traditionella medier

Yttrandefrihet och framväxten av fria, oberoende och ansvarsutkrävande medier ska främjas inom svenskt bistånd. Stöd till mediernas granskande roll kan bidra till att vitalisera demokratin. I det sammanhanget ska journalisters och andra medieaktörers centrala betydelse för demokratisering beaktas. För att stärka yttrandefriheten ska Sverige och svenskt bistånd verka för lagstiftning som främjar fria och oberoende medier – radio, TV, tidningar och internet. Svenskt bistånd ska även verka för en stark och mångsidig kommunikationsmiljö samt en gynnsam lagstiftning och politik som möjliggör fria medier, **kulturell mångfald en starkt kultursektor, rätt till kulturella uttryck** och användande av fri, öppen och säker informations- och kommunikationsteknologi. Särskilt ska kvinnors och flickors tillgång till medier och **utövande av** kultur stärkas.

Analys av kultursektorns betydelse och roll för demokrati, samt skälen till att Selam föreslår två tilläggskrivelser till kapitlet 5.1: Delmål 1.

Rättigheterna för att ta del av kultur, utöva kultur, samt rätten till skydd av ideella och materiella intressen, stadgas av FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna i artiklarna 22 och 27.

Anledningen till att kulturen bör erkännas större vikt i Delmål 1 är att; 1) individens rätt till kultur i modern historia ofta har haft en utsatt ställning och varit en av de rättigheter som snabbast åsidosatts av makthavare i tider av oro eller konflikt; 2) kulturella uttryck och kulturaktörer har visat sig ha stor betydelse för att påverka utveckling, mobilisera opinion och främja demokrati; 3) kultursektorn har potential att tjäna som katalysator för kvinnors inflytande och medbestämmande i samhället, 4) kultursektorn är en effektiv väg för att nå ungdomar och kanalisera deras behov av uttryck och engagemang.

Kulturens kraft att påverka har visat sig vara av stor betydelse i länder som stått inför omdanande förändringar. Medborgarrättsrörelsen i USA, ”Murens fall” i Östeuropa, Jasminrevolutionen i Tunisien, motståndsrörelser i Brasilien, Chile, Sydafrika och Senegal är några exempel där kulturaktörer, och musiker i synnerhet, spelat en viktig roll för framväxten av demokratiska förändringar.

Även i nutid och i länder av demokratisk art tar artister stora risker för åsikter de tror på. Dixie Chicks krigsprotestsånger i USA, Pussy Riot gruppens spelningar i Ryssland och svenska Hip Hop artisters musikaliska protester mot främlingsfientliga krafter i Sverige, är samtida exempel på när artister skapat opinion och debatt av olika karaktär. En förutsättning för dessa artister att agera är att de har använt sitt kvalitativa konstnärskap och effektiva kommunikationsverktyg som bas för att påverka samhällsfrågor. Att som artist eller kulturaktör kunna utveckla en sådan plattform är ingen självklar rättighet i många delar av världen. Länder som har en svag infrastruktur inom kultursektorn, t.ex. de flesta afrikanska länderna, saknar grundläggande element för att starka produkter, yrkesroller och kompetenser ska kunna uppstå och spridas. De element som det råder brist på i dessa länder är:

- Kulturpolitik och policyer
- Kulturinstitutioner
- Intresseorganisationer
- Utbildningar
- Fungerande affärsverksamheter inom kreativa näringar
- Fungerande system för upphovsrätt
- Möjlighet till distribution av kulturprodukter

Den svaga infrastrukturen leder till att de flesta kulturaktörer i Afrika som vill stärka sitt uttryck, sina produkter och nå ut till en bredare publik måste ”upptäckas” och produceras från utlandet. De flesta produktioner av musik, film och konst med afrikanska kulturutövare som når utlandet har producerats i Väst, t.ex. i Frankrike eller USA.

Selam har under 11 års tid arbetat med kulturbistånd och utvecklat strategier och metoder för att förändra och påverka ovannämnda svagheter inom kultursektorn i många länder i Afrika. En sammanfattning och exempel på ett pågående biståndsprojekt riktat till kulturarrangörer i Etiopien bifogas i Appendix 1.

Övriga kommentarer från Selam avser kapitel 5.2 och Delmål 2: Förbättrade möjligheter för fattiga människor att delta i ekonomisk tillväxt och erhålla god utbildning

1) Avsnitten i kapitel 5.2 belyser och nämner flera faktorer som Selam välkomnar. Det handlar om formuleringarna i 5.2.1 om att ”stödja icke-traditionella utbildningar och yrkesval för både pojkar och flickor”, formuleringarna i avsnitt 5.2.2 om att ”...motverka könsdiskriminerande och könssegregerade arbetsmarknader...”, ”...främja entreprenörskap, innovation...”, ”diversifiering från agrara sektorer till tillverknings- och tjänstesektorer”. Vi stödjer även hela sista avsnittet i 5.2.3 om ”inkluderande effektiva marknader...bygga upp fungerande institutioner, stärka offentliga system för äganderätten...”. Med tanke på att Delmål 2 belyser de nya tillväxtsektorerna som växer fram i t.ex. Afrika, anser vi att det är synd att inte de *kreativa näringarna* nämns, där vi på Selam, genom våra biståndsprojekt inom kultursektorn och genom vår kontinuerliga kontakt med ungdomar ser det stora intresset och den enorma potential som de kreativa näringarna utgör. Film, musik, mode och grafisk design är några sådana yrkesområden där satsningar i Delmål 2 har potential att leda till goda resultat och särskilt intressant blir det om man sätter dessa möjligheter i en digital kontext.

2) Selam välkomnar och stödjer till fullo den sista ansatsen i avsnitt 5.2.9: ”...att stärka diasporagrupperns kapacitet att agera brygga för handel och investeringar”.

Teshome Wondimu
Verksamhetsledare, Selam

Osiel Ibáñez
Producent, Selam